

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอน อ.อุทุมพร จ.สุพรรณบุรี
Cultural Conservation of Tai Dam : A Case Study of Ban Don Community in
U-Thong District, SuphanBuri Province

เขวีกา สุขเอี่ยม*

Khewika Sukiam

Received : June 26, 2019

Revised : November 1, 2019

Accepted : February 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอน อ.อุทุมพร จ.สุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ และเพื่อพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและเกิดความยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกศึกษา “กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ หรือไทดำ (ไตดำ)” ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรมากที่สุดและยังโดดเด่นด้วยวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จากประชากรในชุมชนบ้านดอนจำนวน 23 คน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการอนุรักษ์เกิดขึ้นจากการที่คนในชุมชนบ้านดอนให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของตนเองโดยมีการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ อีกทั้งยังมีการอนุรักษ์การแต่งกาย การใช้ภาษาของตนเอง และการทอผ้าด้วยมือที่สืบทอดถึงอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมไตดำโบราณที่มีการสืบทอดต่อกันมา นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์ใน Fanpage Facebook ชื่อ “ศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ” โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลทั่วไปและภาพถ่ายของกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะทำให้ศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว และทำให้วัฒนธรรมไตดำโบราณถูกฟื้นฟูและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

คำสำคัญ : ไตดำ / กลุ่มชาติพันธุ์ / อนุรักษ์ / ความยั่งยืน

*อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งภาควิชาอุตสาหกรรมบริการและนวัตกรรมภาษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

Lecturer for the establishment of the Department of Service Industry and Language Innovation Faculty of Liberal Arts and Science Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus Nakhon Pathom

ABSTRACT

The researched titled, Cultural Conservation of Tai Dam : A Case Study of Ban Don Community in U Thong District, Suphanburi Province aims to examine the conservation of Tai Dam Antique Cultural and to develop The Tai Dam Antique Cultural Rehabilitation Center to be more notable and sustainable. This research is a quantitative research. The researchers choose "The Thai Song Dam or Thai Dam (Tai Dam) Ethnic Group" as the subject which has the largest population among ethnic groups with remarkable and unique culture. The research employs in-depth interview and focus group from 23 people in the Ban Don community. The results of the study are as follows: Conservation Processes were done by people in Ban Don community attaches great importance to reservations their culture. They founded Tai Dum Antique Cultural Rehabilitation Center. In addition, they conserved dressing their unique clothes, their language and weaving their clothes to convey identity of Tai Dam Antique Culture by inheritance. They developed The Tai Dam Antique Cultural Rehabilitation Center to be well known for tourists by promoting on Fanpage Facebook about general data and pictures of activities in their community. Moreover, the rehabilitation center helps to revive and develop culture towards sustainability.

Keywords : Tai Dam / Ethnic Group / Conserve / Sustainable

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยของเรามีทั้งหมด 4 ภาค ซึ่งในแต่ละภาคมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาคกลางมีทั้งหมด 20 กลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี มีทั้งหมด 8 กลุ่มชาติพันธุ์ ดังนี้ กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง มอญ ลาวเวียง ลาวครั่ง ละว้า ไทยโซ่ง ไทยพวนและคนไทยเชื้อสายจีน (Angkapanichakit. & Thawornpat, 2014 และ Pohchareon, 2016) โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่คณะผู้ศึกษาได้เลือกศึกษา คือ “กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำหรือไทดำ (ไตดำ) ที่มีประชากรมากที่สุดทั้งยังโดดเด่นด้วยวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี (Wongsuwan, 2018) ที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านดอน อำเภอดำรงวิทยะปาริชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี สถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งเรียนรู้ที่รวบรวมวิถีวัฒนธรรมชุมชนชาวไทดำ มีความโดดเด่นในเรื่องสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น “เรือนกระดองเต่า” พิธีกรรมการบูชาผีบรรพบุรุษ การทอผ้าขึ้นโบราณอายุร้อยปี อาหารพื้นบ้านไตดำ การแต่งกายด้วยชุดสีดำเรียบง่าย และแหล่งท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมชุมชน

ปัจจุบันนี้ชาวไทดำที่อยู่ในชุมชนบ้านดอนมีประชากรน้อยลง เนื่องจากคนรุ่นใหม่อพยพมาทำงาน และศึกษาหาความรู้ในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ทำให้วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยชุดพื้นบ้าน ภาษาถิ่น การทอผ้าขึ้น สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยและงานหัตถกรรมฝีมือที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไตดำนั้นเริ่มเลือนหายไป ซึ่งวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไตดำนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะ ด้วยการแต่งกายทรงผม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอื่นๆ ของ

หญิง-ชายที่แต่งงานและโสดจะมีลักษณะแตกต่างกัน รวมถึงภาษาไตดำที่มีตัวอักษรที่เป็นของตนเอง ทำให้วัฒนธรรมไตดำเป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก อยากส่งเสริมให้วัฒนธรรมไตดำเป็นที่รู้จักมากขึ้น จึงได้ศึกษาและหาแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำนี้ไว้ให้คงอยู่ต่อไป ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนเห็นคุณค่าของมรดกไทย ทำให้เกิดความรัก ความหวงแหน และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง

จากปัญหาการลดจำนวนลงของชาวไตดำ ทำให้เห็นถึงปัญหาและผลกระทบต่างๆ ของคนในชุมชนบ้านดอน อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งในปัจจุบันนี้ชาวไตดำรับวัฒนธรรมการแต่งกายจากนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมชุมชนมากจนเกินไป ทำให้คนในชุมชนมีการใส่เสื้อยืดแทนการใส่ชุดพื้นเมืองไทยทรงดำ อีกทั้งยังส่งผลให้วัฒนธรรมการทอผ้าเพื่อไว้ใช้เองของชาวไตดำเริ่มสูญหายไป กลายเป็นการทอเพื่อจัดจำหน่ายให้นักท่องเที่ยวมากกว่า ทางคณะผู้ศึกษาจึงได้นำปัญหามานำมาทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรม ไตดำโบราณ ของชุมชนบ้านดอน อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีให้เกิดการอนุรักษ์และการสืบทอดต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

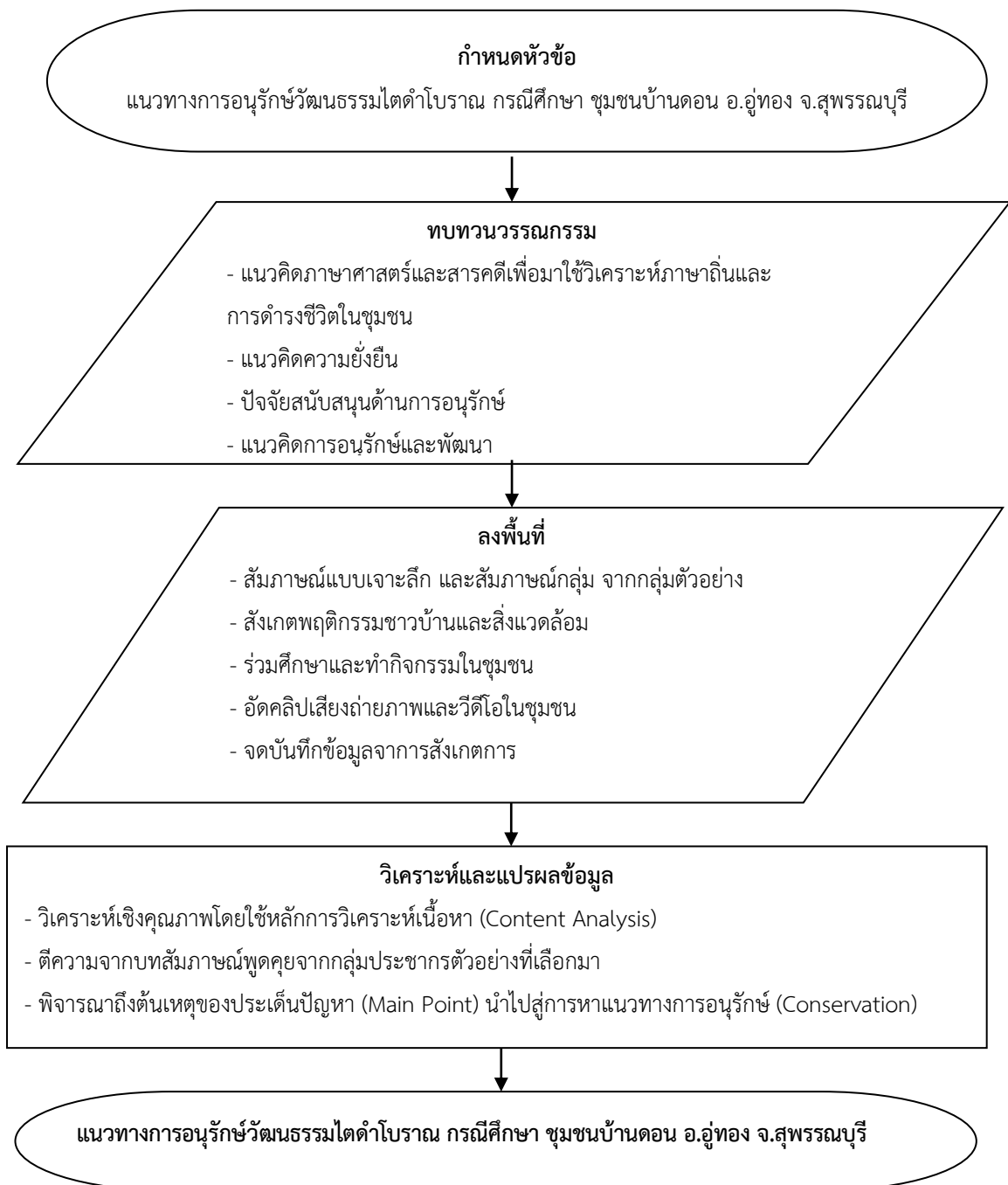
1. เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ อ.ดู่ทอง จ.สุพรรณบุรีให้เกิดความยั่งยืน
2. เพื่อพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นรูปแบบของการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาวิจัยจากข้อมูลงานเอกสารที่เกี่ยวข้อง เลือกพื้นที่ในการศึกษาแบบเจาะจง ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและหน่วยงานเอกชน และจากการศึกษาเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านดอน ประธานศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากชาวบ้านที่มีความเกี่ยวข้องกับศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ เป็นกลุ่มคนที่เป็นคนเชื้อสายไตดำ โดยกำเนิดและมีความตั้งใจจะธำรงและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมรวม 23 คน เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ไตดำ ประวัติการก่อตั้งศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวไตดำ การอนุรักษ์ การพัฒนา และความยั่งยืน รวมถึงการสังเกตโดยรวม

ด้านพื้นที่ศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้ศึกษาการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษา คือ ชาวบ้านจำนวน 526 คนในหมู่ 1 ตำบลบ้านดอน อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มชาวบ้านที่มีความเกี่ยวข้องกับศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ รวม 23 คน

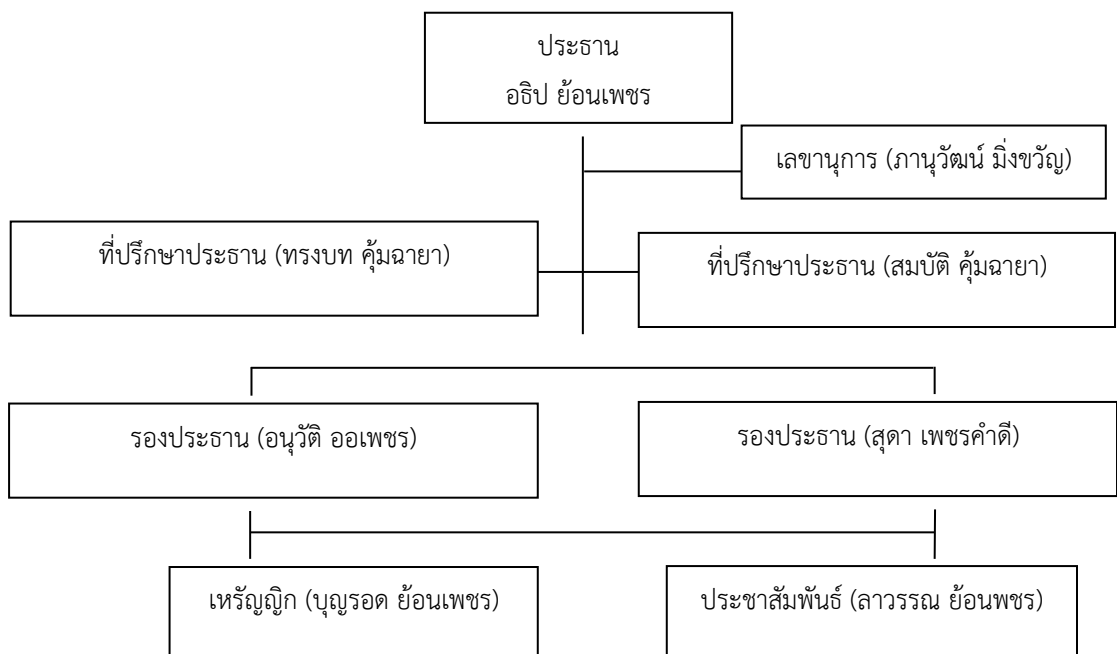

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ ชุมชนบ้านดอน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี ให้ความยั่งยืนพบว่าคนในชุมชนเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้วัฒนธรรมคงอยู่กับชุมชน มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมโดยการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ ซึ่งคนในชุมชนมีความพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรมให้แก่ผู้มาเยือน เช่น การแต่งกายด้วยชุดไตดำที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไตดำ ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า “การแต่งกายของชาวไตดำนั้นยังนิยมแต่งกายด้วยชุดไตดำในวันสำคัญต่างๆ เช่น งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน” (Yonphet, 2018, January 27) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งกายที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ผู้วิจัยสังเกตจากหน้าตา รอยยิ้ม ความเป็นมิตร ท่าทางที่ดูมีความภาคภูมิใจในชุดไตดำที่ตนใส่อยู่ และชื่นชอบที่ทางคณะผู้วิจัยได้ลองใส่ชุดไตดำ

ด้านโครงสร้างองค์กรของชุมชน เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง มีกลุ่มคนที่เป็นคนเฒ่าคนแก่ เป็นที่ปรึกษา เป็นกลุ่มคนที่ชุมชนให้ความนับถือ และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ถูกต้อง ซึ่งมีโครงสร้างองค์กรดังนี้

ภาพที่ 2 โครงสร้างองค์กร

นอกจากนี้ยังมีการเย็บผ้าด้วยการใช้มือ โดยมีอุปกรณ์ คือ เข็ม ด้าย และเศษผ้าสีต่างๆ นำมาตัดเป็นรูปทรงเรขาคณิตทำเป็นลวดลายต่างๆ ตามจินตนาการ เช่น ลายดอกไม้ ลายสัตว์ จากนั้นนำมาใช้เป็นส่วนประดับสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้าหรือกระเป๋าหรือสิ่งของเครื่องใช้อื่นๆ รวมถึงอาหารการกินที่คนในชุมชนใช้

วัตถุดิบที่หาได้ง่ายภายในพื้นที่ เช่น พืชผักสวนครัวที่ปลูกเอง หรือการหาปลาตามคลองในหมู่บ้าน ถ้าเก็บหรือหามาได้มากจะนำไปขายในตลาดเช้า เช่น แกงหน่อส้ม ผักจืด ไข่เจียว น้ำพริกกะปิสูตรไตดำ ผักต้ม ปลาเค็มทอด ผัดผัก ข้าวเหนียวและข้าวไรซ์เบอร์รี่

ด้านการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ใน Fanpage Facebook ชื่อ “ศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ” มีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา งานประเพณีของชาวไตดำกิจกรรมต่างๆ เช่น ภาพการออกงานเพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่วัฒนธรรมในงานต่างๆ ภาพถ่ายของนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาเยี่ยมชมและทำกิจกรรมภายในศูนย์ฟื้นฟูฯ รวมถึงการโฆษณา และขายผลิตภัณฑ์ของชุมชนอีกด้วย ผลจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ พบว่า “Fanpage Facebook เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้คนรู้จักหมู่บ้าน และเราสามารถเข้าไปดูข้อมูลต่างๆ ในนั้นได้” (Yonphet, 2561, January 27) จากการสังเกต พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีท่าทางที่เป็นมิตร มีการวางตัวสบายๆ มีการเลือกใช้คำพูดที่เข้าใจง่ายในการให้ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนรู้จักการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรสามารถเข้าถึงได้ง่ายทุกเพศ ทุกวัยโดยเล่าเรื่องราววัฒนธรรมไตดำโบราณผ่านรูปภาพกิจกรรมต่างๆ พร้อมคำบรรยาย

นอกจากนี้ทางศูนย์ฟื้นฟูฯ ได้มีการออกงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น งานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย, งานชาติพันธุ์จังหวัดนครปฐมและงานแสดงวิถีชีวิต งาน แชะ ชิม ซ้อป The Soul of ทวารวดี inspired by สุพรรณบุรี เป็นต้น เพื่อนำเสนอและเผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญา รวมถึงสินค้าชุมชน ยังได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนเข้ามาถ่ายทำ “รักเหนือเหนือ เดอะซีรีส์” นำแสดงโดยเจมส์ (ภูวดล) และพันธ์ (วรกาญจน์) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้ทางศูนย์ฟื้นฟูฯ ได้รับความสนใจมากขึ้นจากเยาวชนที่ชื่นชอบนักแสดงนำในซีรีส์ แต่การสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่สถานที่นี้ให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไปนั้นยังไม่มากพอเท่าที่ควรงบประมาณที่สนับสนุนให้กับชุมชนยังไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ ผลวิจัยสรุปได้ว่า มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณ อยู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ให้มีความยั่งยืน โดยการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณขึ้นมาและมีการพัฒนาหมู่บ้านไตดำโบราณให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป โดยมีการประชาสัมพันธ์ใน Fanpage Facebook ชื่อ “ศูนย์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไตดำโบราณ” มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและภาพถ่ายกิจกรรมต่างๆ ที่มีบุคคลภายนอกได้เข้ามาเยี่ยมชม ประเด็นการตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไตดำโบราณพบว่าผู้ที่ตระหนักถึงเป็นสมาชิกที่อยู่ภายในชุมชน และหน่วยงานเอกชนได้เข้ามาสนับสนุน โดยการเข้ามาถ่ายทำซีรีส์เรื่อง “รักเหนือเหนือ” ทำให้เห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไตดำโบราณ เกิดความหวงแหนและเกิดเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไตดำโบราณ การอนุรักษ์ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางด้านวัฒนธรรมและสังคมของชุมชน มีผู้สืบทอด มีเรื่องราวร้อยเรียงเล่าถึงประวัติความเป็นมาสร้างคุณค่าทางการท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งผลที่ตามมาคือการเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการ

ขายผ้าทอดที่เป็นรูปแบบและเอกลักษณ์ของชุมชน การขายอาหารพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของชุมชน นำมาซึ่งความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ด้านสิ่งแวดล้อมคือสภาพภูมิทัศน์ของชุมชน รูปแบบการปลูกสิ่งก่อสร้างที่เป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนก็ได้มีการอนุรักษ์และรักษาไว้ให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม

สำหรับการสนับสนุนจากภาครัฐพบว่ามีน้อย ดังนั้นรัฐบาลควรให้การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชนด้วยการเล่าเรื่อง หรือการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชุมชน และวัฒนธรรมไต่คำโบราณ ที่ยังมีอยู่จริงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ผู้ที่ส่งสารจะต้องสื่อสารกับผู้รับสารให้ได้ความหมาย ความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การทำการตลาดให้กับชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเล่าเรื่องความเชื่อในด้านบวกที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไต่คำโบราณที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เกิดจากความรัก ความหวงแหน และความหวงดีต่อชุมชนของคนรุ่นหลังสู่ปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเคารพ เชื้อมั่น ศรัทธากับคนในชุมชน และนำไปใช้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อื่นอีกต่อไป เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเพื่ออนุรักษ์กลุ่มชาติพันธุ์ของตน
 2. ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นส่วนประกอบในการสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรมเช่น การสร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในชุมชนเพื่อจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว
 3. ด้านความร่วมมือจากรัฐบาล รัฐบาลควรดำเนินการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ควรมีการติดไฟตามถนนเพิ่มเติมและเปิดตอนกลางคืนเพื่อให้สามารถเดินทางเข้าไปในชุมชนได้อย่างปลอดภัย
 4. รัฐบาลควรมีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคและการอนุรักษ์วัฒนธรรมแบบ Thailand 4.0 ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ หรือ การลงชื่อเข้ามาศึกษาวัฒนธรรมแบบออนไลน์ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมสูญ
 5. ด้านความร่วมมือจากชุมชน ชุมชนควรมีการประสานงานกันอย่างชัดเจน และมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อมาในชุมชนได้โดยสะดวกในการเข้ามาศึกษาวัฒนธรรมไต่คำโบราณ
 6. คนในชุมชนทุกคนควรมีส่วนช่วยในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ไม่ใช่แค่ประธานของศูนย์วัฒนธรรมเท่านั้น
 7. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษากลุ่มไต่คำที่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศไทยเพื่อเก็บข้อมูลของกลุ่มไต่คำแต่ละพื้นที่ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันในส่วนใด และแต่ละพื้นที่มีอะไรที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของคนกลุ่มนี้ซึ่งแม้จะเป็นกลุ่มคนที่เหลือน้อย แต่คนที่เหลืออยู่ก็ยังแสดงให้เห็นถึงประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบ

ต่อกันมาจากความเชื่อ และความศรัทธาอะไรทำให้คนกลุ่มน้อยนี้ยังคงไว้ซึ่งความเป็นไตดำ และเทคโนโลยีที่เข้ามาทำให้ไตดำเปลี่ยนแปลง หรือยังเกิดความเป็นตัวตนมากขึ้น

References

- Angkanichakit, C. (2014). Documentary Linguistics and the Advocacy for Language and Culture of Ethnic Groups in Thailand : The Cas of Tai Song/ Tai Dam (Black Tai). **Journal of Liberal Arts, Thammasat University**, 14(1), 123-149.
- Pohchareon, N. (2016). Transmission and Preservation of Music of the Laos Vieng Ethnic Group at Tumbol Don kha U-thong District Suphan-Buri Province. **Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University**, 7(1), 10-23.
- Thawornpat, M. (2014). The Preservation and Revitalization Project for Sustainability: The case of Lavua (Lawa) Ban Papae, Mae Sariang district, Mae Hong Son province. **Cultural Approach**, 15(28), 59-66.
- Wongsuwan, C. (2016). **Suphanburi Province**. [Online]. Available : <https://sites.google.com/site/suphannbureau/home/xat-lak-s-laea-chatipanthu-suphrnburi> [2561, April 2].
- Yonphet, A. (2018, January 27). Dean of Tai Dam Conservative. Interview.